

KULTIVIMI I BISHTAJOREVE NE BALLKONE

NEVOJA PËR KOPSHTË ME BALLKON

Rritja e urbanizimit ka lënë më pak hapësirë për rritjen e perimeve tona në ferma, ndryshe nga zonat tona rurale. Pra hapësira është një nga kufizimet më të mëdha për bujqësinë. Por për të ngrënë një dietë të shëndetshme, ju duhet të rritni ushqimin tuaj në lokalitetin tuaj! Pra, rritja e ushqimit në ballkone është një nga metodat e bukura për të qenë të shëndetshëm dhe për të mbajtur të shëndetshëm mjediset tona. Për të kapërcyer kufizimet e hapësirës, ne duhet të optimizojmë dhe përdorim çdo cm të disponueshëm në mënyrë sa më efektive. Rritja e bishtajoreve në ballkon dhe vendosja se çfarë të rritet kërkon njohuri të sakta se si të krijohet një burim i qëndrueshëm i bishtajoreve organike për konsum. Kjo formë e kopshtarisë urbane mund të jetë një hobi relaksues dhe largues i stresit.

Pra, rolet e një kopshti ballkoni janë:

1. Ham ushqim më të shijshëm, më të freskët, më të shëndetshëm,
2. Rilidhemi me ritmet e natyrës,
3. Shmangim pesticidet dhe rindërtoni komunitetin tonë,
4. Zvogëlojme sasinë e mbeturinave që dërgojmë në landfill çdo ditë.

TEKNIKAT E KOPSHTARISË

1. Kompozimi i kopshtit të ballkonit

Hapësira është një nga faktorët më të rëndësishëm për projektimin e një kopshti. Dhe kur kemi të bëjmë me hapësira të vogla në një ballkon, është shumë e rëndësishme të zgjidhni se ku do të rriten bimët dhe kontejnerët e duhur për bimët. Nuk mund të krijojmë një kopsht ballkoni 'vetëm bishtajore'. Së bashku me bishtajore - bizele ose fasule - disa zarzavate ose perime frutash mund të përmirësojnë shëndetin e përgjithshëm të tokës, si dhe të shtojnë shumëllojshmëri në kete kopsht.

2. Kohëzgjatja e dritës së diellit

Faktori kryesor në hartimin e një kopshti ballkoni është kohëzgjatja e dritës së diellit që merr ballkoni juaj. Meqenëse shumica e bishtajoreve të rritura për perime janë bimë frutdhënëse, ato duhet të rriten në një ballkon me pamje nga jugu ose mund të rriten në një ballkon me pamje nga Lindja nëse ai ballkon merr 4 orë rrezet e diellit direkte pa ndonjë pengesë tjetër si një ndërtesë, pemë etj. A Ballkoni me pamje nga perëndimi është gjithashtu një opsion i mirë për rritje. (Të gjitha këto janë të zbatueshme për Hemisferën Veriore). Një ballkon me pamje nga veriu nuk do të marrë diell në hemisferën veriore, sepse drita e ambientit thjesht nuk do të bëjë, ju nevojiten të paktën 3-4 orë rrezet e diellit direkte për të rritur ndonjë gjë të ngrënshme. Mënyra më e mirë për të vlerësuar se sa rreze dielli merr ballkoni juaj është duke dalë në atë zonë disa herë në ditë dhe thjesht duke vëzhguar se cilat zona marrin rrezet e diellit direkte dhe për sa kohë. Pasi të keni llogaritur se cilat pjesë të hapësirës suaj marrin rrezet maksimale të diellit, mund të vazhdoni me projektimin e kopshtit dhe të vendosni se cilat bishtajore të rriten.

3. Zgjedhja e kontejnerit

Gjetja e shtëpisë së duhur për bimët tuaja është shumë e rëndësishme për një sistem të qëndrueshëm. Për kopshtin tuaj të ballkonit, është shumë e rëndësishme të zgjidhni kontejnerët në të cilët dëshironi të rritni bimët. Duhet të keni parasysh: a) Llojin e tokës, b) Thellësia e kontejnerit, c) Materiali i kontejnerit.

a) Lloji i tokës

Të gjitha bimët pëlqejnë tokën poroze dhe të pasur me lëndë ushqyese. Për bishtajore, preferohet një tokë e shkrihtë. Bishtajoret nuk kërkojnë tokë të pasur me azot. Menaxhimi i tokës në një kopsht kontejnerësh është

thelbësor. Ndonjëherë bëhet shumë zhgënjyese kur përpiqeni të rritni perime në tenxhere me tokë të fortë, të thatë dhe të plasarit. Është e rëndësishme të kuptohet se si mund të shmangët kjo. Në kontejnerë, ka dy kufizime kryesore kur bëhet fjalë për cilësinë e tokës:

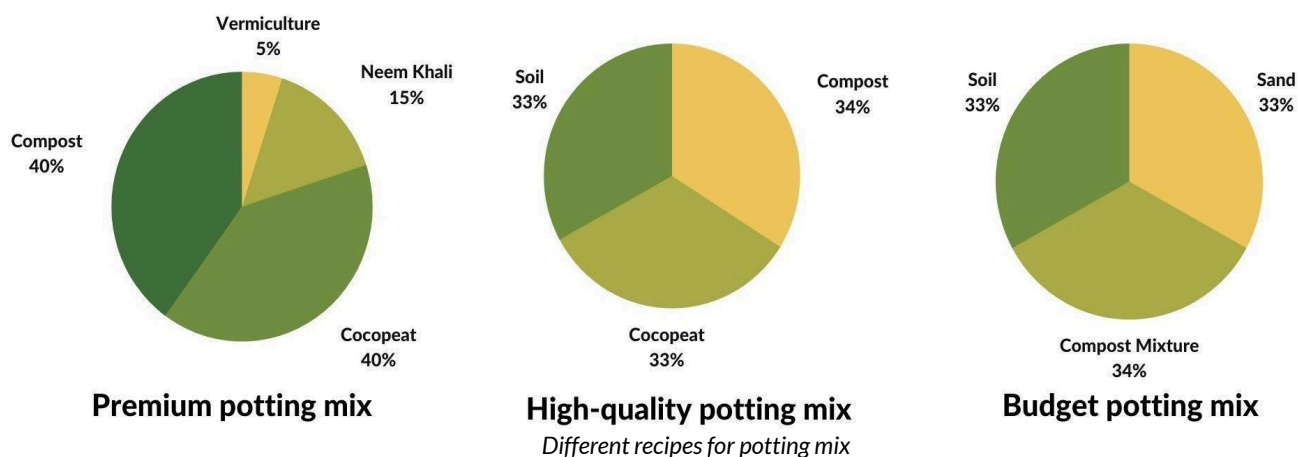
- Ngjeshja: Kjo ndodh kur toka bëhet e fortë, sepse nuk ka krimba ose faunë tjetër nëntokësore për të kryer formën e vetë natyrës të lirit ose fryrjes së tokës.
- Mungesa e lëndëve ushqyese: Kjo është thjesht për shkak të mungesës së hapësirës që rrënjët të përhapen dhe të gjejnë lëndë ushqyese.

Përzierje e tenxhere

Një përzierje ideale e vazove duhet të jetë e lehtë, e ajrosur, jetëgjatë, ruajtëse e lagështisë dhe të përmbajë lëndë ushqyese të ndryshme, d.m.th., toka duhet të ketë ajrim të mirë, kullim, lëndë ushqyese të duhura, mikroba dhe krimba që dekompozojnë lëndën organike. Për të arritur të gjitha këto karakteristika të tokës, ne duhet t'i shtojmë tokës përbërës të ndryshëm të cilët duhet të përfshijnë:

- Cocopeat: I bërë nga lëvizha pluhuri i kokosit, ky medium inert me kapacitet të shkëlqyer mbajtës të ujit ruan lagështinë. Përveç kësaj, është i lehtë, gjë që ndihmon për të mbajtur tokën të thërrmuar dhe të ajrosur mirë.
- Dheu: Ai u siguron bimëve tuaja ancorim që rrënjët të mbahen dhe të kapin. Ai gjithashtu përmban lëndë ushqyese me çlirim të ngadaltë. Për bishtajore preferohet toka e shkrifët.
- Rërë: Shtimi i rërës ndihmon në kullimin dhe e bën përzierjen tuaj të vazove më poroze.
- Komposto: Kjo siguron elementin ushqyes të përzierjes: pleh të tharë të lopës, vermikulturë, kompost i bërë në shtëpi, kompost me gjethe, ose – më e mira nga të gjitha – përdorni një kombinim kompostash të ndryshme.

Bimët, si ne, e duan shumëllojshmërinë në ushqimin e tyre gjithashtu. Për ta bërë përzierjen e duhur të vazove, do t'ju duhet të eksperimentoni me toka lokale dhe bimë specifike për të parë se çfarë funksionon më mirë në zonën tuaj.

Mulçirimi - një domosdoshmëri si për kontejnerët ashtu edhe për shtretërit

Mulçirimi është vendosja e një shtrese të lëndës organike të thatë mbi tokë e cila formon një shtresë mbrojtëse në tokë. Ju mund të zgjidhni mulch të thatë ose mulch jeshil/të gjallë. Mulçi i thatë përfshin të gjithë biomasën e thatë/të vdekur/kafe si gjethet, rrëshqitjet e drurit, cokopatet, mbetjet e të korrave, etj. Dhe mulçi i gjelbër ose i gjallë është një shtresë mbulesë jeshile e mbjellë posaçërisht për të pasuruar tokën. Për shembull: jonxhë (*Medicago sativa*), stilo (gjini *Stylosanthes*), *Sesbania bispinosa*, kërp sunn (*Crotalaria juncea*) ose gramë kali (*Macrotyloma uniorum*). Të gjitha këto janë gjithashtu nga familja e bishtajoreve!

b) Thellesia e konteinerit

Zgjedhja e konteinerit varet nga ajo që dëshironi të rriteni, pasi bimë të ndryshme kërkojnë thellësi të ndryshme. Meqenëse qëllimi është rritja e bishtajoreve, së pari duhet t'i zgjedhim ato. Bishtajoret e zakonshme përfshijnë fasulet, bizelet dhe tërfilin. Disa nga bishtajoret më të mira për të prodhuar perime janë fasulet, fasulet (*Cyamopsis tetragonoloba*), fasulet franceze dhe bishtajat. Tërfile si tërfili i kuq, tërfili i bardhë dhe tërfili i ëmbël mund të përdoren si kulture mbulesë.

Asnjë nga këto nuk rritet në izolim, përkundrazi ato rriten me bimë të tjera shoqëruese që përfshijnë mikrogjelbërime/barishte, perime me rrënjë, perime frutash dhe perime me gjethe. Fasulet franceze, batha, bizelet e borës, bizelet e para, bizelet e kopshtit mund të jenë të gjitha rritur në enë 20-30 cm.

Fenugreek rritur në 10 cm-thelle në shport bamboje

c) Materiali i kontejnerit

Pasi të keni vendosur për thellësinë e kontejnerëve tuaj, do t'ju duhet të vendosni se cilin material të përdorni. Çdo material ka të mirat dhe të këqijat e veta. Në varësi të situatës suaj specifike, mund të vendosni se çfarë funksionon më mirë për ju:

- Clay/ terracotta containers
- Plastikë me cilësi të lartë/të virgjër
- Tabaka frutash të ricikluara
- Shporta/kuti bamboje

Teknika te ndryshme kopshtarie per bujqesine organike
Pictures: © Lopamudra Sahu

CILAT LLOJE BISHAJORESH RRIEN NË BALLKONE?

Meqenëse hapësira është e kufizuar, duhet të mendojmë për varietetet që janë me rendiment të lartë.

- Varietetet e tufave franceze të fasules janë të shkëlqyera për kopshtet e ballkoneve dhe ato mund të japin një korrje brenda dy muajve nga mbjellja. Sipërfaqja 16 sq ft (1,5 m²) është mjaft e mirë për të rritur fasule të mjaftueshme franceze për një familje me katër anëtarë.
- Batha (fasulet e gjera) janë një tjetër bishtajore me rendiment të lartë, me rritje të shpejtë që mund të rritet lehtësisht në kopshtet e ballkoneve. Një sipërfaqe prej 8 deri në 16 metra katrorë (0,75 deri në 1,5 m²) është mjaft e mirë për të marrë një korrje të mirë për një familje me katër anëtarë.
- Varietetet ngjitëse të fasuleve franceze janë me rendiment shumë të lartë dhe janë bimë të lehta vreshtare, kështu që ato mund të rriten lehtësisht në një ballkon me një mbështetje të mirë vertikale që bima të ngjitet lart. Dy bimë të kësaj bishtajore janë të mjaftueshme për një familje prej tre deri në katër persona.
- Bizelet e kopshtit, bizelet e borës dhe bizelet, të tre llojet e bizeleve janë të mira për t'u rritur në kopshtet e ballkonit pasi u pëlqen të ngjiten në trine dhe mund të stërviten lehtësisht të rriten vertikalisht në një ballkon të vogël.

Bizelet e borës, bizelet e kopshtit, bizelet janë të gjitha shumë dekorative në pamjen e tyre dhe të gjitha kanë lule shumë të bukura. Rritja e këtyre në kopshtin tuaj të ballkonit jo vetëm që do t'ju sigurojë ushqim, por edhe do të duket tërheqëse! Jo vetëm bishtajat dhe farat e bizeleve, por edhe fidanet e buta të bizeleve janë të ngrënshme.

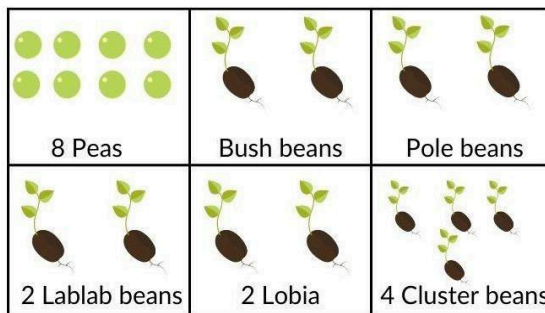
ARTI I MBJELLJES

Përgjigja e parë është të vëzhgoni fazat e rritjes së një bime. Gjatë mbjelljes, ne duhet të imagjinojmë, në mendjen tonë, bimën e rritur plotësisht. Për ta bërë këtë, vëzhgoni nëse një bimë rritet në një shkurre, si

patëllxhani apo rakitike; ose hardhi lart si kungull i hidhur ose kastravec; ose shtrihet përgjatë dyshemesë si pagur ose kunguj; ose rritet poshtë në tokë si karrota dhe rrepkë; ose fluturon në qiell si një pemë moringa - mundësitë janë të pafundme.

Pra, dilni jashtë dhe filloni të vëzhgoni! Pasi të jemi njohur me bimët tona, mund të vendosim lehtësisht se sa 'dhomë ndenje' kanë nevojë. Mbi këtë bazë, ne mund të kuptojmë se sa hapësirë duhet lënë midis bimëve ndërsa kemi të bëjmë me hapësira relativisht më të vogla.

Për të filluar të zhvillojmë këtë sens, ne do të përdorim një teknikë të thjeshtë të quajtur "kopshtari me këmbë katrore". Çdo kuti e planit përfaqëson një sipërfaqe prej një këmbë katrore, të cilat janë katrore me brinjë 30 cm.

Plani i kopshtit të ballkonit të rrugës ushqimore me këmbë katrore për bishtajore

Pyetja e dytë që duhet bërë është "**kur të mbillet?**".

Përgjigja varet nga vendi ku jetoni. Rajonet e ndryshme të Evropës kanë kohë të ndryshme mbjelljeje, shikoni fletët tona të kultivimit për udhëzime të përgjithshme. Si rregull i përgjithshëm, fasulet (fasulet) dhe bizelet mund të mbillen në temperatura më të ftohta se çdo fasule franceze ose fasule. Pra, ato mund të mbillen direkt në kontejnerë, pavarësisht se ku jetoni. Në Evropën Veriore, fasulet franceze dhe të gjalla do të duhet të mbijnë në një temperaturë më të ngrohtë brenda. Një temperaturë prej 15 ° C është ideale. Mbillini ato në enë kur të fillojnë të rriten nga 2 gjethet e tyre të farave. Nëse nuk mund t'u jepet dritë e mjaftueshme për t'u rritur në ambiente të mbyllura, ato do të duhet të mbillen përpara se të fillojnë të jenë të uritur nga drita dhe të rriten shumë këmbëgjatë.

Sidoqoftë, në të gjitha rastet, kontejnerët në ballkon, veçanërisht nëse vendosen në pjesën më të ngrohtë të ballkonit, do t'u ofrojnë farave kushte më të ngrohta mbirjeje sesa në tokë të hapur. Ata gjithashtu ka të ngjarë të shqetësohen më pak nga krijesat që dëshirojnë të hanë farat e bizeleve ose fasuleve, megjithëse një mbulesë rrjetë për të mbrojtur farat nga zogjtë mund të jetë e mençur.

Dhe tani, te farat, kontejnerët dhe toka, dhe shijoni kopshtarinë në ballkonin tuaj!

Autorët:

Rrugët ushqimore është një organizatë miqësore për tokën dhe njerëzit e dedikuar për të ndihmuar njerëzit të rritin ushqimin e tyre. Është një nga organizatat më të mëdha të bujqësisë organike të Indisë dhe synon të rigjenerojë tokën e papërdorur në zonat urbane në ferma të vetëqëndrueshme duke përdorur metoda natyrore dhe të qëndrueshme. Artikulli i shkruar në bashkëpunim me Nicolas Carton, Agronom dhe ambasador i pulsit.

Projekti Global Bean është një rrjet evropian për të promovuar dhe zgjeruar përdorimin dhe kultivimin e bishtajoreve në kuzhinat, kopshtet dhe fushat tona.

Shikoni informacione të mëtejshme, autorë dhe referenca në internet:

info@globalbean.eu

www.globalbean.eu

Supported by:

Federal Ministry
for the Environment, Nature Conservation,
Nuclear Safety and Consumer Protection

based on a decision of
the German Bundestag